

Keskus – tagamaa – ääreala

Uurimusi asustushierarhia ja
võimukeskuste kujunemisest Eestis

Sisukord

Valter Lang, Võimukeskuste kujunemisest Eestis. Sissejuhatus 7

I. Asustuskeskused ja kultuurid

Aivar Kriiska, Lääne-Eesti saarte asustamine ja püsielanikkonna kujunemine 29

Mare Aun, Keraamika pikk-kääbaste kultuuri läänepoolse ääreala elanike matmiskombestik I aastatuhande teisel poolel 61

Gurly Vedru, Maastik, aeg ja inimesed 101

II. Võimukeskused ja võimustruktuurid

Valter Lang, Vakus ja linnusepiirkond Eestis. Lisandeid muistse haldusstruktuuri uurimisele peamiselt Harjumaa näitel 125

Marika Mägi, Piirkonnad ja keskused. Asustus muinasaja lõpu ja varakeskaegsel Saaremaal arheoloogiliste, inimgeograafiliste ning ajalooliste allikate andmeil 169

Ain Lavi, Kesk-Eesti idaosa linnamägedest 233

III. Materiaalne kultuur

Andres Tvauri, Lõuna-Eesti noorema rauaaja linnuste ja külade arheoloogilise leiumaterjali erinevused 275

Heidi Luik, Luuesemed Lihula keskaegsest alevikust ja linnusest 301

IV. Keskaegne linn

Anton Pärn, Linnade teke Eestis – mõningaid historiograafilisi aspekte 351

Tiina Kala, Tallinna tekkeloo peegeldumine kirjalikes allikates 391

Villu Kadakas ja **Jaak Mäll**, Märkmeid Tallinna vanemast topograafiast 409

Lühendid 431